

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

IS DE MUNTVANGER EEN GEVAARLIJK INSTRUMENT?

In het laatste nummer van dit *Tijdschrift* (d.d. 28 April 1934, II, 17) komt in het artikel van prof. dr. C. E. BENJAMINS en dr. EELCO HUIZINGA een zinsnede voor, waartegen ik meen te moeten opkomen.

Ik lees namelijk op pag. 1830:

„...Bij de eerste groep is onder anderen een geval, waar, bij een poging „om een botje uit den slokdarm te verwijderen met behulp van een muntvanger — een zeer gevaarlijk instrument, dat naar wij meenen geheel in „onbruik is geraakt — een groote scheur was veroorzaakt, die den dood ten „gevolge had.”

Het instrument heet toch ook *muntvanger* en wie het wil gebruiken om munten te vangen, zal over dit vernuftig bedachte instrument zeer voldaan zijn; mocht het inderdaad langzamerhand als obsoleet worden beschouwd, dan acht ik dit van den muntvanger evenzeer te betreuren als van verschillende zoogenaamde obsoleete geneesmiddelen.

Uit mijn practijk in Ned. Oost-Indië zij het mij vergund ter illustratie het volgende voorbeeld te vermelden.

In het jaar 1913 of 1914 slikte een kind van onze Amboineesche vroedvrouw te Willem I (Midden-Java), in Magelang, waar het op school ging, een geldstuk in, naar men meende een cent.

Niettegenstaande in Magelangeen flink militair hospitaal bestaat, waaraan verschillende specialisten verbonden zijn, werd het kind naar de familie te Willem I vervoerd en kwam zodoende onder mijne behandeling.

Bij uitwendig onderzoek kreeg men den indruk, dat inderdaad even boven het midden van den hals in den slokdarm een rond plat voorwerp zat, dat echter wel iets grooter leek te zijn dan een Indische cent. 1)

In overleg met den toenmaligen chef van het militaire hospitaal, den dirigeerend officier van gezondheid C. VAN DER MEER, besloot ik zoo noodig tot oesophagotomie over te gaan, doch eerst te trachten het muntstuk met den muntvanger, waarvan een exemplaar in de verzameling instrumenten van het hospitaal aanwezig was, te verwijderen. Niet minder verrast dan de omstanders was ik, toen bleek dat en het inbrengen en het terughalen van dit ingenieuze instrument zeer gemakkelijk geschiedde, en dat het instrument beladen was met twee gobangs (twee en een halve centstukken).

Een nabehandeling van het kind is niet noodig geweest.

Oegstgeest, 1 Mei 1934.

H. JAKOBS.

Wij zouden aan coll. JAKOBS het volgende willen antwoorden.

Onze opmerking over den muntvanger werd geschreven voor de omstandigheden in Nederland, waar de juiste hulp steeds binnen enkele uren is te verkrijgen. En in vergelijking met de endoscopie is het gebruik hiervan zeker zeer gevaarlijk, dit blijkt voldoende door de vele ongelukken in de literatuur vermeld. Daar in den blinde wordt gewerkt, weet men niet wat het instrument te pakken heeft, gemakkelijk kan een slijmvliesplooi bij het terughalen worden aangehaakt. Onze laatste

1) Voor wie de Oost-Indische geldstukken niet kent, zij vermeld, dat de bronzen muntstukken welke daar gebruikt worden, aanmerkelijk grooter en dikker zijn dan de hier in omloop zijnde, die dezelfde benamingen dragen.

ervaring is inderdaad reeds van verscheiden jaren geleden. Door een zeer geschoolde hand was gepoogd om op die wijze een $2\frac{1}{2}$ centstuk te verwijderen uit den slokdarm van een jong kind. Resultaat: *de munt bleef zitten en er was een flinke scheur in het slokdarmslijmvlies*. Gelukkig waren hier geen ernstige gevolgen, den volgenden dag bleek de extractie door endoscopie zeer gemakkelijk te zijn.

We willen erkennen, dat onder bepaalde omstandigheden, bijv. in de tropenrimboe, het gebruik van dit instrument te rechtvaardigen is, daar bij deze gevallen niet lang kan worden gewacht. Bij andere vreemde lichamen „stootte” men vroeger immers ook wel met succes door naar de maag. Men moet nu eenmaal roeien met de riemen, die men heeft. Maar in ons land behoort een dergelijk geval toch eerst met Röntgenstralen te worden onderzocht en met endoscopie te worden behandeld, de eenige methode, waarbij men weet wat men doet en die voldoet aan den eisch van het primum nil nocere.

C. E. BENJAMINS.

EELCO HUIZINGA.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

BERLIJN. — Verbod van bestrijding der inenting. Het *Aerzteblatt für Berlin* van 21 April bevat een uittreksel uit de verordening, toegezonden aan de politie, betreffende het verbod van propaganda tegen de inenting. Alle vereenigingen tegen de inenting en tegen den dwang tot inenting, ook *artsenvereenigingen* van dien aard, zijn verboden en worden ontbonden. Ook is iedere openlijke bestrijding der inenting verboden. De lokalen der genoemde vereenigingen, hare papieren, drukwerken, photo's, enz. moeten in beslag worden genomen. Eveneens het vermogen dier vereenigingen. Verboden is ook het afgeven van geneeskundige verklaringen tot vrijstelling van de inenting zonder nauwkeurig geneeskundig onderzoek.

Intusschen bericht de *Münch. med. Wochenschrift* van 27 April, dat de Pruisische minister van binnenlandsche zaken bovenvermelde verordening, die reeds den 20en December 1933 was uitgevaardigd, weder heeft ingetrokken, en dat de in beslag genomen gelden en voorwerpen weder worden teruggegeven, maar dat elke openlijke propaganda verboden blijft, evenals, gelijk vanzelf spreekt, het afgeven van verklaringen zonder voorafgaand onderzoek.

— **Evenwicht der geslachten.** Het tekort aan mannen, door de verliezen in den oorlog, is in Pruisen in zooverre hersteld, dat er evenveel mannelijke als vrouwelijke 30-jarigen zijn. In gewone omstandigheden is het aantal mannen op dien leeftijd nog iets grooter dan het aantal vrouwen, en wordt het laatste aantal eerst op den leeftijd van 40 jaren aan dat der mannen gelijk, doch althans — merkt de *Münch. med. Wochenschrift* van 27 April opkomen er op den voornaamsten huwelijksleeftijd geen mannen meer te kort.

— **De sterilisatie-inrichtingen.** Zeventien van de Berlijnsche ziekenhuizen zijn aangewezen voor het verrichten van sterilisatie. Hiervan zeven zoowel voor mannen, als voor vrouwen, twee alleen voor vrouwen en acht alleen voor mannen (*Aerztbl. f. Berlin*, 28 April.)

POLYNESIË. — Een geneeskundige school op de Fidji-eilanden. De regeering heeft te Suva, op de Fidji-eilanden, een geneeskundige school opgericht, onder leiding van Britsche artsen, ten einde deze en de omgevende eilanden van geneeskundigen te voorzien. Deze zullen slechts op de eilanden van hun eigen groep de practijk mogen uitoefenen, en zullen zich ook belasten met de zorg voor de algemeene gezondheid. Ook voor reeds gediplomeerden worden cursussen gehouden. De school geeft een maandblad uit, *the Native Medical Practitioner*, waarin ook inboorlingen bijdragen leveren, bijvoorbeeld een beschrijving van de operatie